

KOBIETY I MĘŻCZYŹNI na rynku pracy

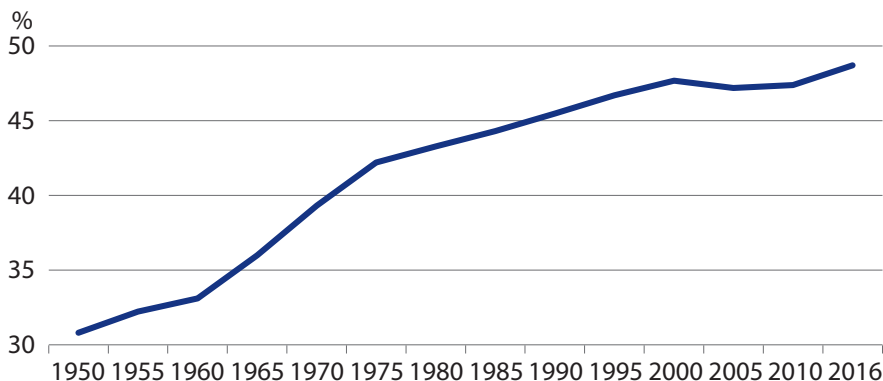

WPROWADZENIE

Analiza wskaźników w podziale na płeć jest najpopularniejszym sposobem pokazania zróżnicowania na rynku pracy. Kobiety i mężczyźni często pracują w innych zawodach i branżach, mają też różne przeciętne wynagrodzenia i czas pracy.

Jedną z przyczyn tych różnic są uwarunkowania historyczne. Początkowo tylko mężczyźni pracowali, a kobiety wchodziły na rynek pracy stopniowo. Dopiero rozwój gospodarki po II wojnie światowej spowodował zwiększenie aktywności zawodowej kobiet. Odbyswał się on stopniowo, jednak systematycznie. Pokazują to dane odnośnie udziału kobiet w liczbie zatrudnionych w Polsce – w 1950 roku wyniósł on ok. 31%, na początku lat 70-tych przekroczył 40%, a od 2014 roku utrzymuje się na poziomie blisko 49%.

Udział kobiet w ogólnej liczbie zatrudnionych w Polsce

Źródło danych: Rocznik Statystyczny Pracy 2017, str. 22.

W związku ze znaczeniem płci jako cechy stosowanej w statystyce rynku pracy, Główny Urząd Statystyczny po raz kolejny publikuje opracowanie syntetycznie opisujące sytuację kobiet i mężczyzn na rynku pracy.

Dane prezentowane w niniejszej publikacji zostały zaczerpnięte przede wszystkim z reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL, dane pochodzą z IV kwartału każdego roku), obejmującego osoby w wieku 15 lat i więcej, a także z rejestrów bezrobotnych prowadzonych w urzędach pracy, badania struktury wynagrodzeń według zawodów, badania warunków pracy i innych źródeł wymienionych przy każdym wykresie i tablicy.

Opis metodologii tych badań można znaleźć w publikacjach tematycznych, dostępnych na stronie internetowej GUS pod adresem: stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI

Aktywni zawodowo = pracujący + bezrobotni
Współczynnik aktywności zawodowej – udział osób aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Mężczyźni – **bardziej aktywni** zawodowo od kobiet. Różnica w aktywności kobiet i mężczyzn w ostatnich 7 latach **nie zmienia się znacząco**.

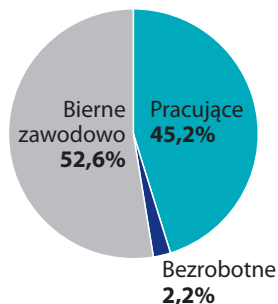
Współczynnik aktywności zawodowej ludności według płci w latach 2011–2017 (na podstawie BAEL w IV kw. 2017 r.)

Lata	Ogółem		W wieku produkcyjnym	
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
	w %			
2011	48,0	64,2	68,2	77,0
2013	48,5	64,4	69,7	77,6
2015	48,6	65,0	70,3	78,8
2017	48,0	65,1	71,1	80,2

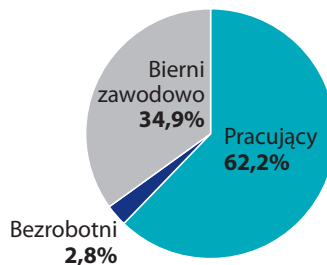
17 p.proc.

o tyle niższy jest odsetek pracujących kobiet od mężczyzn.

Kobiety w wieku 15 lat i więcej według aktywności zawodowej
 (na podstawie BAEL w IV kw. 2017 r.)

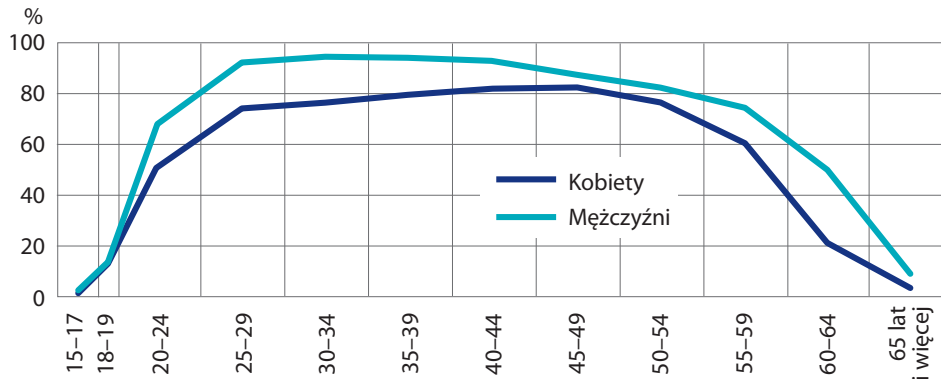
Mężczyźni w wieku 15 lat i więcej według aktywności zawodowej
 (na podstawie BAEL w IV kw. 2017 r.)

Poniżej 20 lat oraz 45–54 lata

w tych grupach wieku różnica w aktywności kobiet i mężczyzn jest najmniejsza.

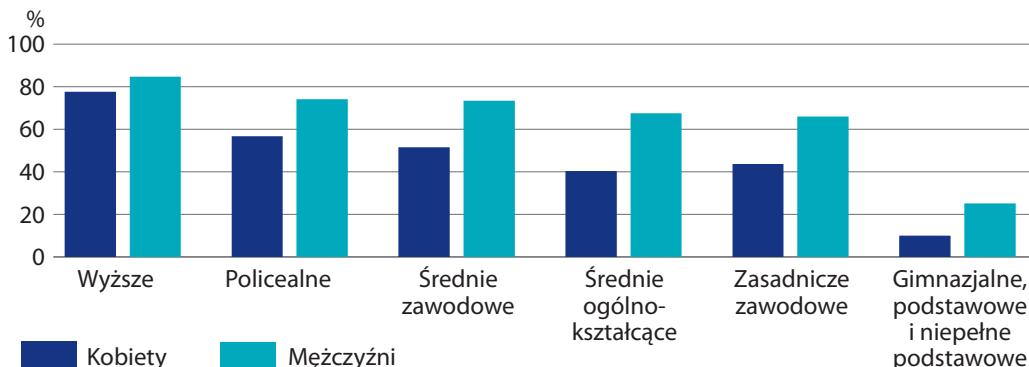
Współczynnik aktywności zawodowej ludności według płci i wieku
(na podstawie BAEL w IV kw. 2017 r.)

Osoby z wykształceniem wyższym

w tej grupie różnica w aktywności kobiet i mężczyzn jest najmniejsza.

Współczynnik aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według płci i poziomu wykształcenia w 2017 r. (na podstawie BAEL w IV kw. 2017 r.)

PRACUJĄCY

-79 tys.

o tyle zmniejszyła się liczba pracujących kobiet w wieku produkcyjnym między 2011 a 2017. W tym czasie liczba pracujących mężczyzn wzrosła o 90 tys.

Liczba pracujących kobiet w wieku produkcyjnym w latach 2011–2017

Lata	Liczba pracujących w tys. (w wieku produkcyjnym)		W % ogółu pracujących w wieku produkcyjnym	
	kobiet	mężczyzn	kobiet	mężczyzn
2011	6968	8770	44,3	55,7
2013	6714	8520	44,1	55,9
2015	6922	8775	44,1	55,9
2017	6889	8860	43,7	56,3

Wskaźnik zatrudnienia – udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

8,9 p.proc.

różnica między wskaźnikiem zatrudnienia kobiet i mężczyzn w wieku produkcyjnym w 2017. Różnica ta zmniejszyła się w porównaniu do 2011 roku.

Wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 15 lat i więcej według płci w latach 2011–2017

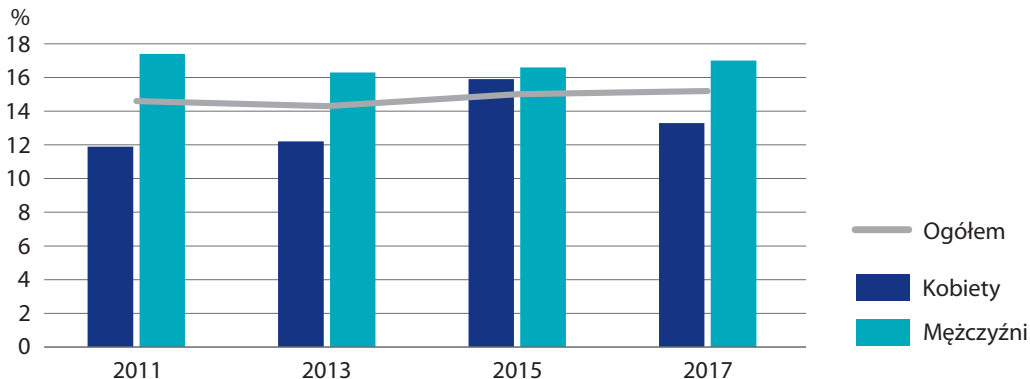
Lata	Ogółem		W wieku produkcyjnym	
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
	w %			
2011	43,4	58,9	60,6	70,1
2013	43,4	58,5	62,2	70,4
2015	45,2	60,6	65,1	73,4
2017	45,8	62,2	67,7	76,6

+1,4 p.proc.

wzrost wskaźnika zatrudnienia niepełnosprawnych kobiet pomiędzy 2011–2017.

Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wieku 15 lat i więcej

(na podstawie BAEL w IV kw. 2017 r.)

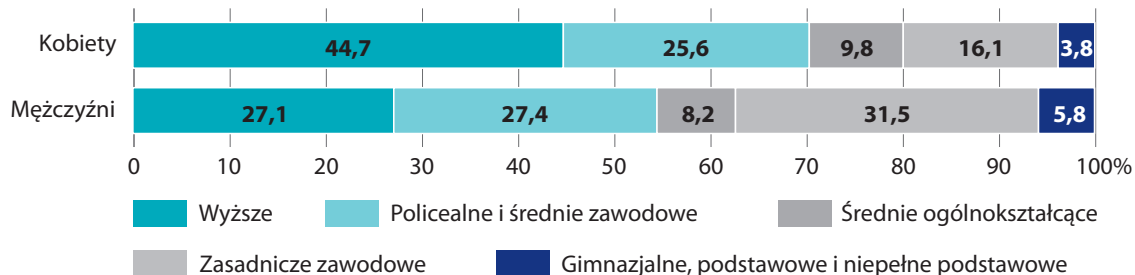
Wyższe

wykształcenie ma blisko 45% pracujących kobiet.

Największa grupa pracujących mężczyzn ma wykształcenie zasadnicze.

Pracujący w wieku 15 lat i więcej według płci i poziomu wykształcenia

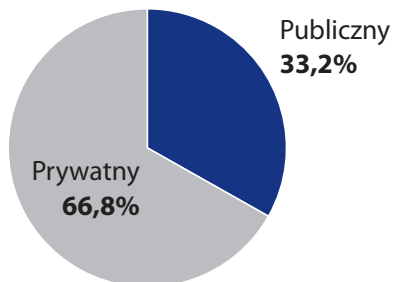
(na podstawie BAEL w IV kw. 2017 r.)

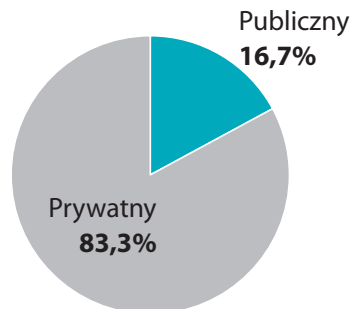
1/3

pracujących kobiet jest zatrudniona w sektorze publicznym, a wśród mężczyzn co 6-ty.

Pracujące kobiety według sektora własności miejsca pracy
(na podstawie BAEL w IV kw. 2017 r.)

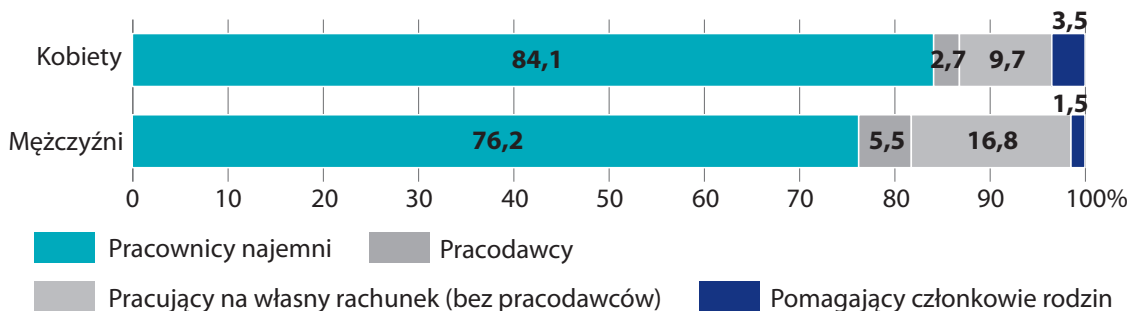
Pracujący mężczyźni według sektora własności miejsca pracy
(na podstawie BAEL w IV kw. 2017 r.)

16,8%

mężczyzn pracuje na własny rachunek i nie zatrudnia pracowników.
Wśród kobiet sytuacja ta dotyczy niespełna 10%.

Pracujący w wieku 15 lat i więcej według płci i statusu zatrudnienia
(na podstawie BAEL w IV kw. 2017 r.)

16,5%

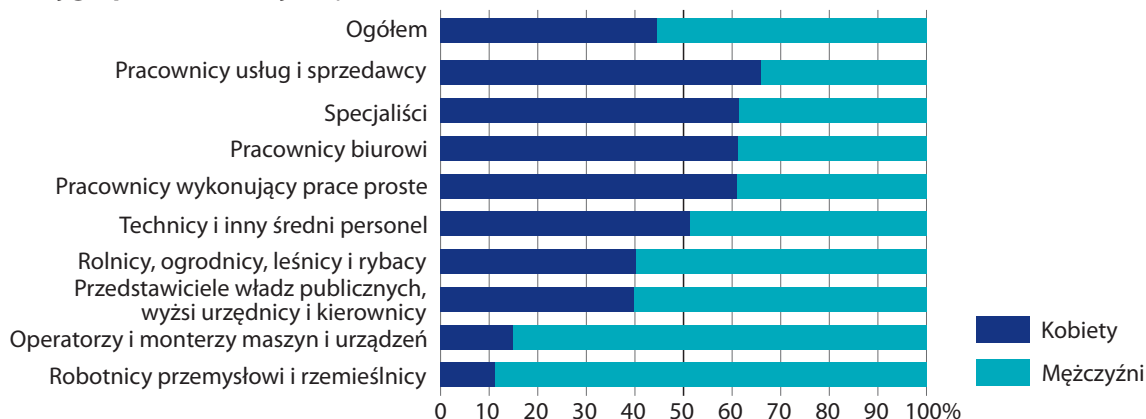
odsetek kobiet pracujących w niepełnym wymiarze czasu z powodu opieki nad dziećmi lub innymi osobami.

Pracujący w wieku 15 lat i więcej w niepełnym wymiarze czasu pracy według przyczyn

	Kobiety	Mężczyźni
Ogółem pracujący w niepełnym wymiarze (w % ogółu pracujących)	10,6	4,4
	Wybrane przyczyny pracy w niepełnym wymiarze (w % pracujących w niepełnym wymiarze)	
Osoba preferuje niepełny wymiar	51,0	50,0
Opieka nad dziećmi, innymi osobami, inne powody osobiste lub rodzinne	16,5	4,5
Nieemożność znalezienia pracy w pełnym wymiarze	14,8	15,8
Nauka	7,6	12,6
Choroba, niepełnosprawność	4,5	10,4

W 5-ciu grupach zawodowych udział kobiet jest większy niż udział mężczyzn.

Udział kobiet w wieku 15 lat i więcej w ogólnej liczbie pracujących w danej grupie zawodowej (na podstawie BAEL w IV kw. 2017 r.)

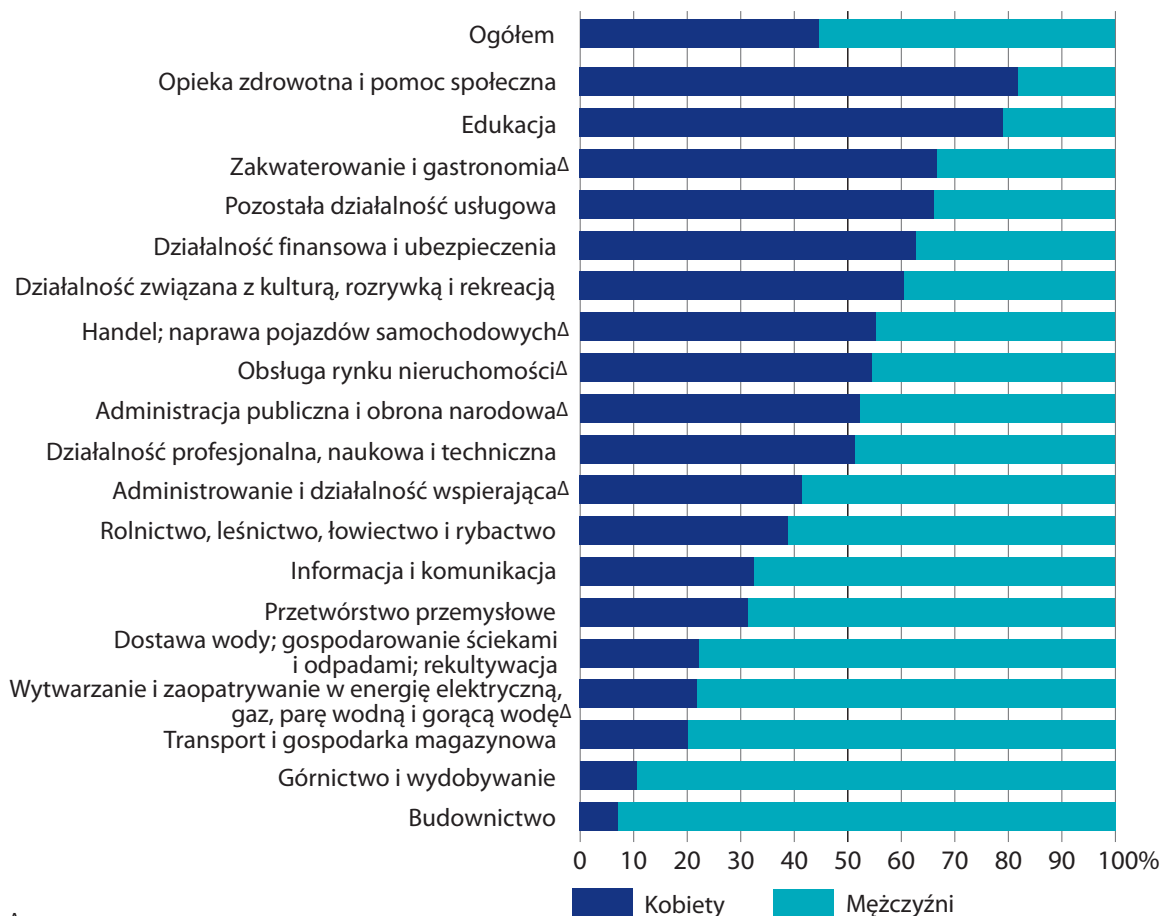

18,1%

udział mężczyzn wśród pracujących w „opiece zdrowotnej i pomocy społecznej”.
Najniższy odsetek kobiet występuje w „budownictwie”.

Udział kobiet w wieku 15 lat i więcej wśród pracujących według wybranych rodzajów działalności miejsca pracy (na podstawie BAEL w IV kw. 2017 r.)

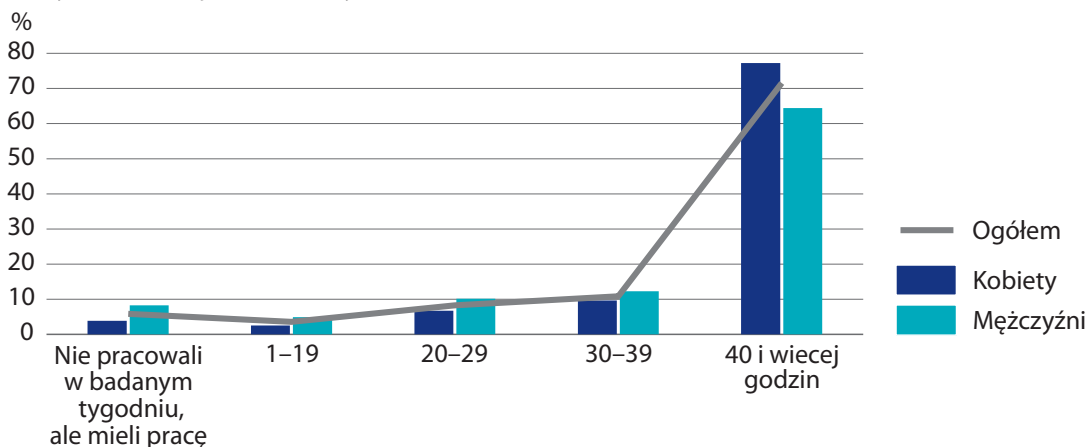

^Δ Nazwa skrócona.

8,4 p.proc.

wyższy jest odsetek kobiet pracujących średnio mniej niż 40 godzin tygodniowo.

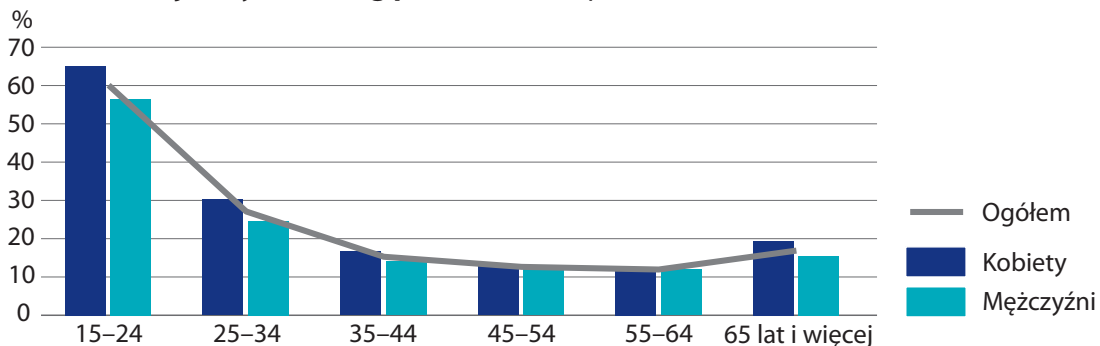
Czas pracy według liczby godzin przepracowanych w tygodniu we wszystkich miejscach pracy (na podstawie BAEL w IV kw. 2017 r.)

45-64 lata

w tej grupie wieku nie ma znaczących różnic między kobietami i mężczyznami w udziale pracujących na czas określony.

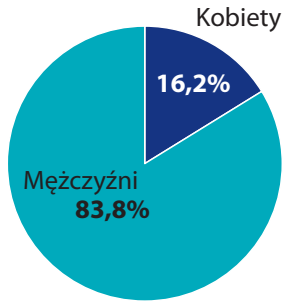
Udział pracujących na podstawie umowy na czas określony w ogólnej liczbie pracowników najemnych według płci i wieku (na podstawie BAEL w IV kw. 2017 r.)

WARUNKI PRACY

Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według płci

(na podstawie badania Warunki Pracy, stan na 31.12.2017 r.)

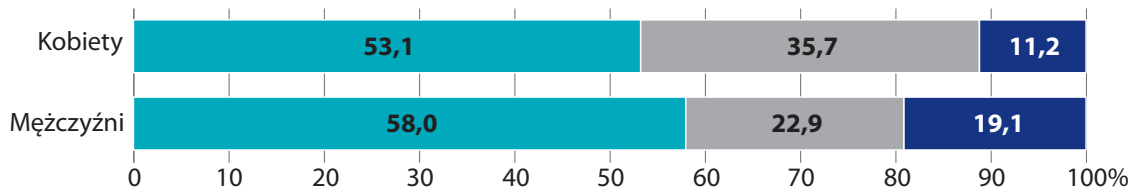
W 2017 roku **7,8%** wszystkich zatrudnionych pracowało w warunkach zagrożenia. Wśród zatrudnionych w warunkach zagrożenia przeważali mężczyźni, kobiety stanowiły niewiele ponad 16%.

Uciążliwość pracy

to jedyny rodzaj zagrożenia dotyczący częściej kobiet niż mężczyzn.

Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według rodzaju zagrożenia i płci

(na podstawie badania Warunki Pracy, stan na 31.12.2017 r.)

Zagrożenia związane:

- ze środowiskiem pracy
- z uciążliwością pracy
- z czynnikami mechanicznymi

BEZROBOTNI

-60%

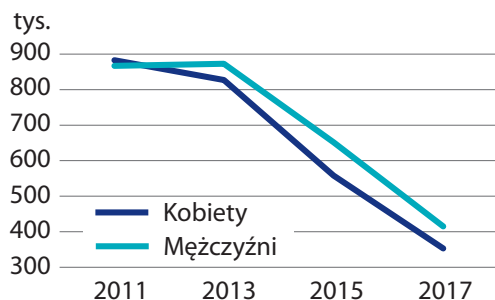
spadek liczby bezrobotnych kobiet między 2011 a 2017.

W tym czasie liczba bezrobotnych mężczyzn zmniejszyła się o 52%.

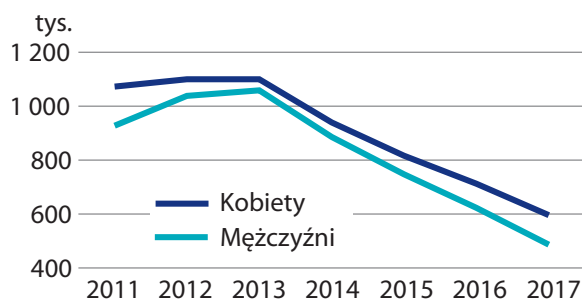
109 tys.

o tyle więcej kobiet (w porównaniu do mężczyzn) jest zarejestrowanych jako bezrobotne.

Liczba bezrobotnych kobiet i mężczyzn
(na podstawie BAEL w IV kw. 2017 r.)

Bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy według płci

Płynność bezrobocia rejestrowanego kobiet i mężczyzn w latach 2012–2017

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	w tysiącach					
Kobiety						
Napływ	1256	1286	1178	1149	1058	941
Odpyływ	1217	1286	1338	1272	1162	1058
Saldo	39	0	-160	-123	-104	-117
Mężczyźni						
Napływ	1399	1423	1275	1220	1112	974
Odpyływ	1284	1403	1448	1359	1236	1110
Saldo	115	20	-173	-139	-124	-136

-6,2 p.proc.

o tyle zmniejszyła się stopa bezrobocia kobiet w okresie 2011–2017.

Stopa bezrobocia mężczyzn spadła w tym czasie o 4,4 p.proc.

Stopa bezrobocia według płci w latach 2011–2017 (na podstawie BAEL)

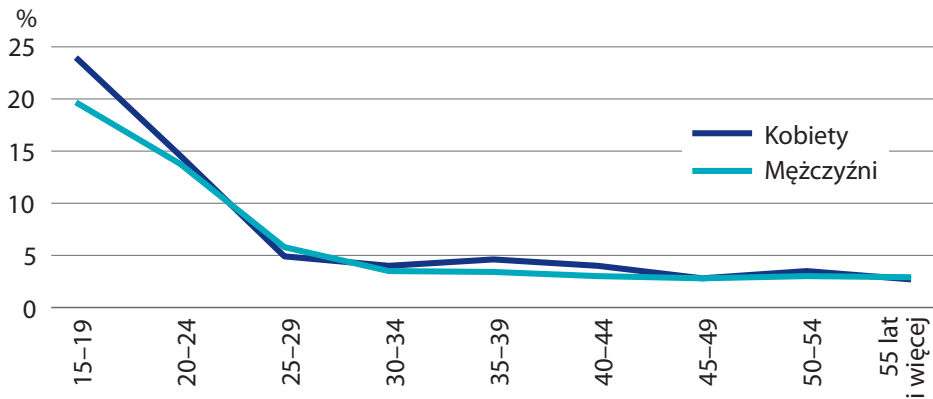
Lata	Ogółem		W wieku produkcyjnym	
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
	w %			
2011	10,8	8,8	11,1	9,0
2013	10,5	9,1	10,8	9,3
2015	7,1	6,8	7,3	6,9
2017	4,6	4,4	4,8	4,5

25–29 lat oraz 55 lat i więcej

to jedyne grupy wieku, w których stopa bezrobocia wśród kobiet jest niższa niż wśród mężczyzn.

Stopa bezrobocia według płci i wieku

(na podstawie BAEL w IV kw. 2017 r.)

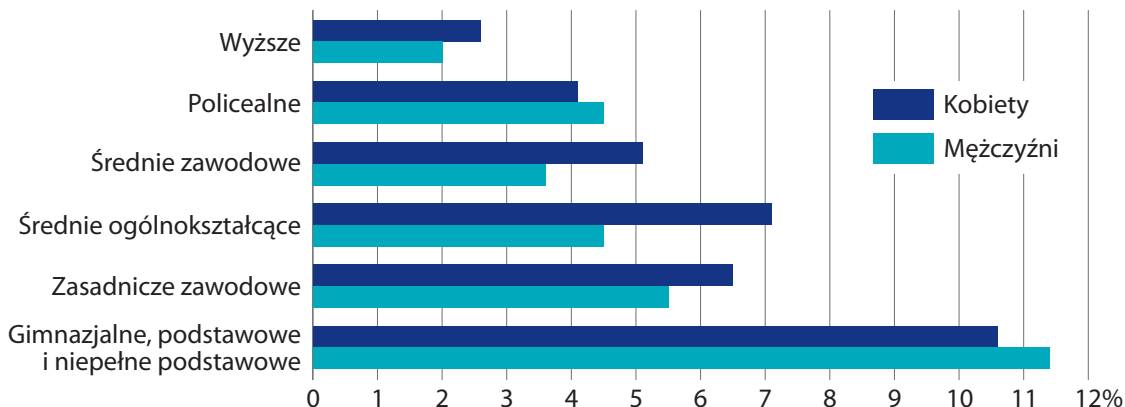

9,4 p.proc.

różnica między stopą bezrobocia mężczyzn z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym a z wykształceniem wyższym.

Stopa bezrobocia według płci i poziomu wykształcenia

(na podstawie BAEL w IV kw. 2017 r.)

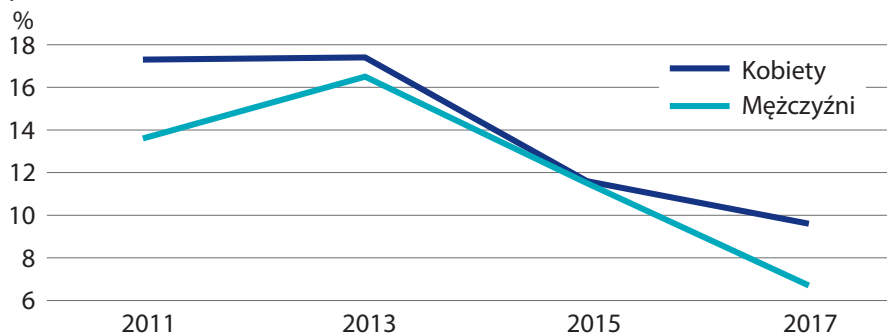

-7,7 p.proc.

o tyle spadła stopa bezrobocia niepełnosprawnych kobiet między 2011 a 2017 rokiem.

Stopa bezrobocia osób niepełnosprawnych

(na podstawie BAEL w IV kw. 2017 r.)

BIERNI ZAWODOWO

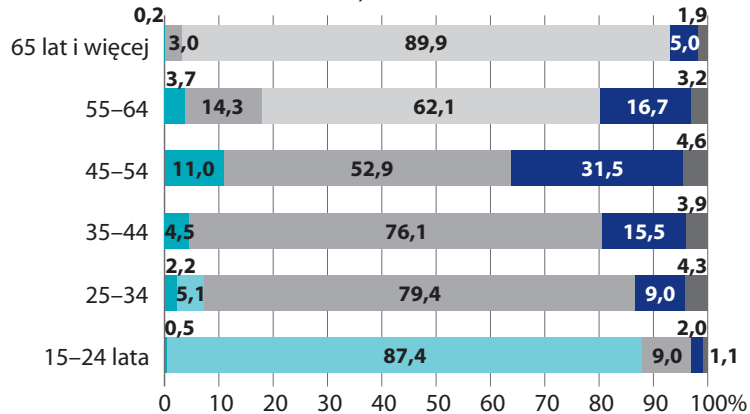
Obowiązki rodzinne

to druga po emeryturze przyczyna bierności zawodowej kobiet.

Wśród mężczyzn drugą najczęstszą przyczyną jest nauka.

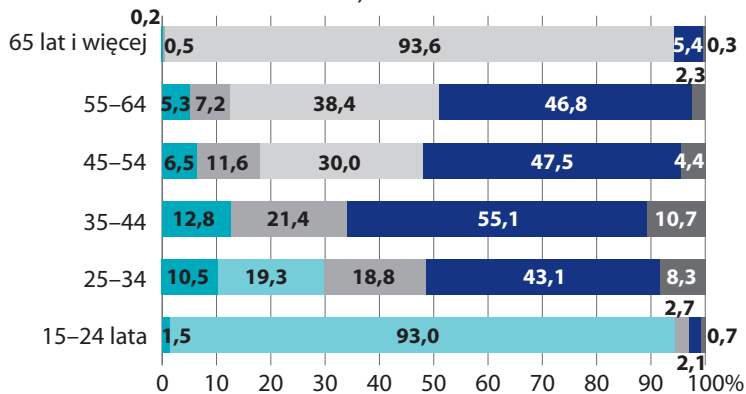
Kobiety bierne zawodowo według przyczyn bierności i wieku

(na podstawie BAEL w IV kw. 2017 r.)

Mężczyźni bierne zawodowo według przyczyn bierności i wieku

(na podstawie BAEL w IV kw. 2017 r.)

- Zniechęcenie
- Nauka
- Obowiązki rodzinne
- Emerytura
- Choroba
- Pozostałe

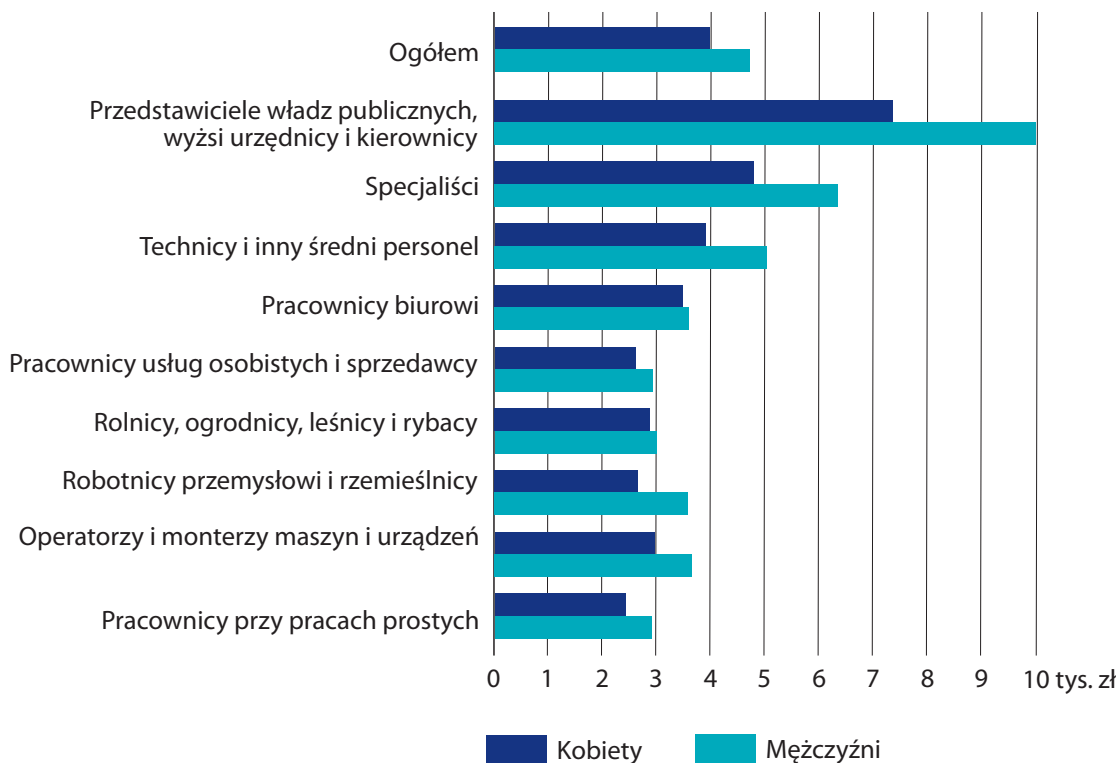
WYNAGRODZENIA

(na podstawie Badania Struktury Wynagrodzeń według Zawodów)

26%

**o tyle niższe jest wynagrodzenie kobiet od wynagrodzenia mężczyzn w grupie „Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy”
Jest to grupa zawodowa z najwyższą różnicą.**

Wynagrodzenie miesięczne brutto według płci i grup zawodowych w październiku 2016 r.

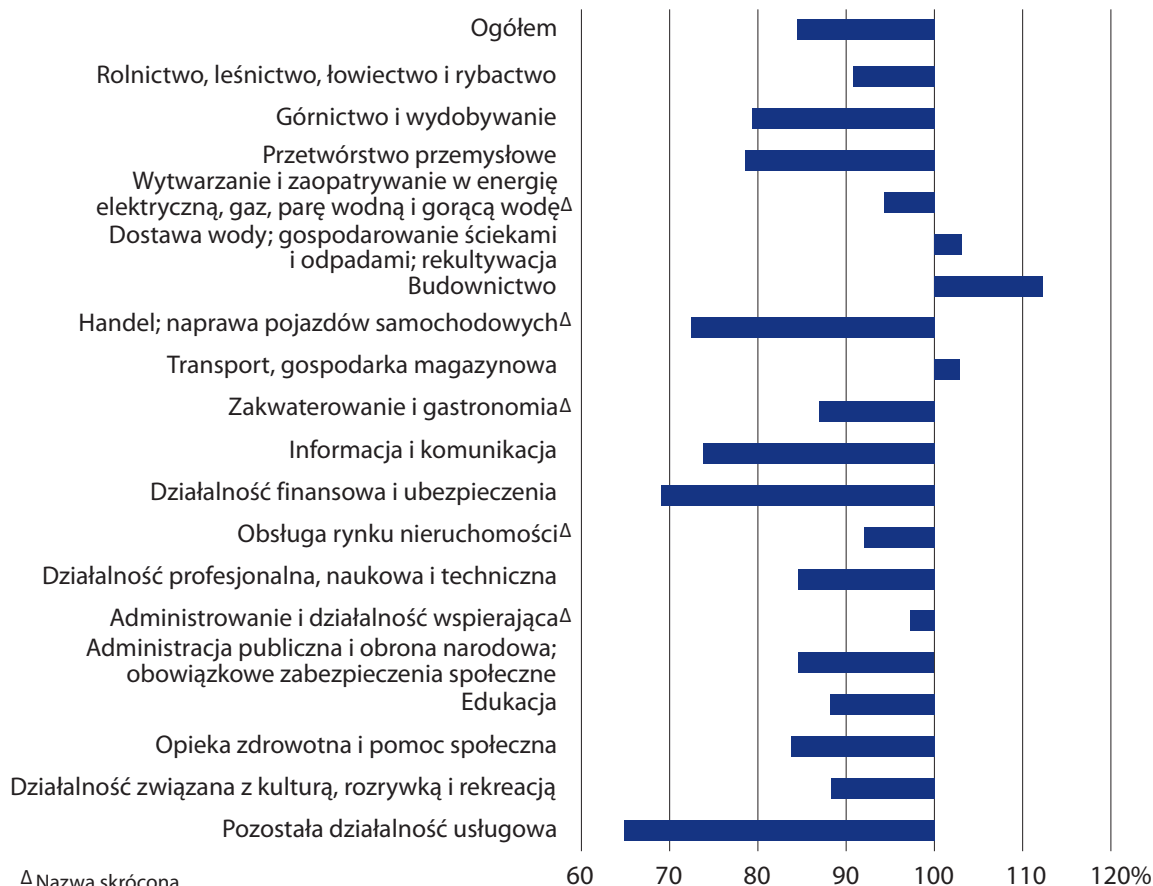

Budownictwo

jedna z trzech sekcji, w których wynagrodzenia kobiet są wyższe od wynagrodzeń mężczyzn.

Jednocześnie jest to sekcja z najniższym odsetkiem zatrudnionych w niej kobiet.

Relacja przeciętnych wynagrodzeń miesięcznych brutto kobiet i mężczyzn (mężczyźni = 100,0%) według rodzajów działalności w październiku 2016 r.

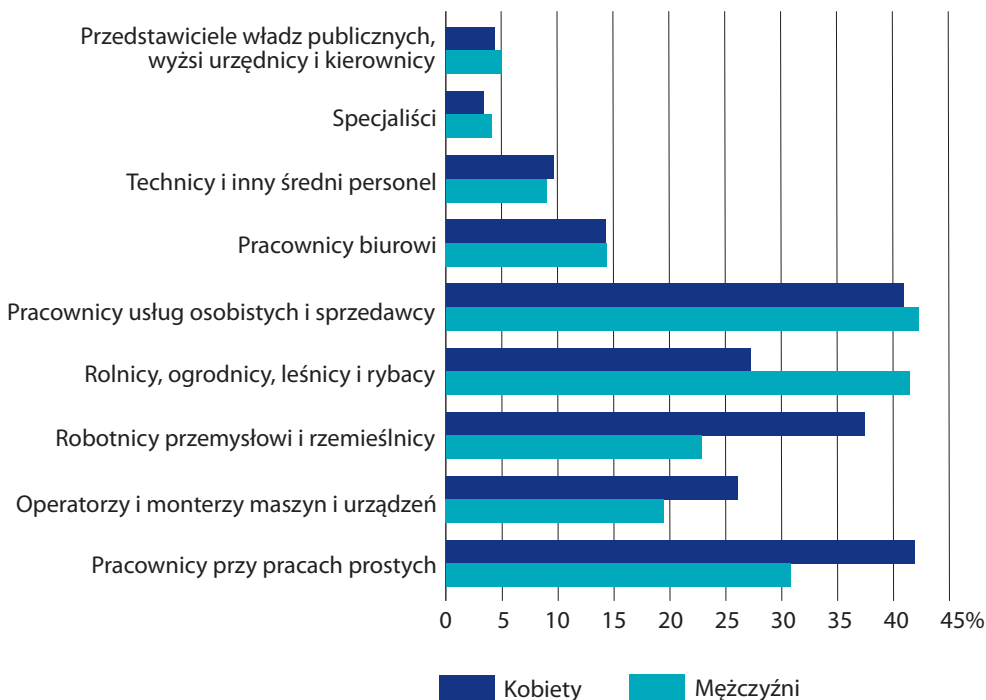

^ΔNazwa skrócona.

14,6 p.proc.

o tyle wyższy jest odsetek kobiet (w porównaniu do mężczyzn) z niskim wynagrodzeniem w grupie „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”.

Pracownicy z niskim wynagrodzeniem (nie więcej niż 50% przeciętnego wynagrodzenia)

10% najmniej zarabiających (1 decyl)

tylko w tej grupie przeciętne wynagrodzenie kobiet jest wyższe od wynagrodzenia mężczyzn.

Mniej zróżnicowane są wynagrodzenia kobiet

(niższa wartość współczynnika Giniego).

Zróżnicowanie wynagrodzeń kobiet i mężczyzn w październiku 2016 r.

		Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
		zł		
piąty centyl	5% najmniej zarabiających	1850	1850	1850
1 decyl	10% najmniej zarabiających	1890	1910	1860
3 decyl	30% najmniej zarabiających	2673	2578	2788
mediana	dokładnie 50% zarabia więcej i mniej	3511	3349	3697
7 decyl	30% najwięcej zarabiających	4583	4317	4917
9 decyl	10% najwięcej zarabiających	7200	6291	8065
95 centyl	5% najwięcej zarabiających	9549	8042	10843
dominanta	najczęściej występujące wynagrodzenie			
		wartość współczynnika		
współczynnik Giniego		0,319	0,348	0,406
relacja wynagrodzenia z grupy decylowej 10 do 1		633,4%	523,0%	722,8%